

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-64)

14 HAZİRAN DÜNYA KAN BAĞIŞÇILARI GÜNÜ (2024)

Güvenli kan ihtiyacı evrenselidir ancak güvenli kana erişim hala bir ayrıcalıktır. Düşük ve orta gelirli ülkelerin çoğu, bağışların düşük olması ve kanı test etme ekipmanının az olması nedeniyle güvenli kan sağlamak için mücadele etmektedir. Küresel olarak, kanın %42'si dünya nüfusunun sadece %16'sını oluşturan yüksek gelirli ülkelerde toplanmaktadır.¹⁻²

Kan, hem planlanmış tedaviler hem de acil müdahaleler için önemli bir kaynaktır. Hayatı tehdit eden hastalıkları olan hastaların daha uzun ve daha yüksek bir yaşam kalitesi ile yaşamalarına yardımcı olabilir ve karmaşık tıbbi ve cerrahi işlemlerin olası komplikasyonlarını (sorunlarını) engeller. Kan ayrıca her türlü acil durumda (doğal afetler, kazalar, silahlı çatışmalar vb.) yaralıların tedavisinde hayat kurtarıcı bir role sahiptir.

18-65 yaş aralığında 50 kilogramın üzerindeki her sağlıklı birey kan bağışçısı adayı olabilir. İlk kez kan bağışında bulunacaklar için üst yaş sınırı 60'tır. Düzenli kan bağışçıları için üst yaş sınırı 65 yaşını doldurduktan, 70 yaşından gün alana kadar kan bağış merkezi doktorunun onayı olmak şartıyla yılda en fazla bir kez olmak üzere kan bağışlayabilir.³

Yeterli bir güvenli kan temini, yalnızca gönüllü ücretsiz kan bağışçıları tarafından düzenli bağışlarla sağlanabilir. Bu nedenle 2005 yılında Dünya Sağlık Meclisi kan bağışçılarına teşekkür etmek ve daha fazla insanı özgürce kan vermeye teşvik etmek için 14 Haziran'ı Dünya Kan Bağışçıları Günü olarak belirlemiştir. Bugün ile kan bağışçılarına teşekkür etmenin yanı sıra küresel güvenli kan ihtiyacı ve herkesin nasıl katkıda bulunabileceği konusunda farkındalığı artırmak, dünyanın her yerinden daha fazla insanı düzenli olarak kan bağışında bulunmaları için çağrıda bulunmak amaçlanmaktadır. Bu yıl Dünya Kan Bağışçıları Günü'nün 20. yıl dönümü olması nedeniyle tema "**Bağışçılığı kutlamanın 20 yılı: Kan bağışçılarına teşekkür ederiz!**" olarak belirlenmiştir.²

Kampanyanın hedefleri aşağıda sıralanmıştır:²

- ✓ Dünya çapında milyonlarca insanın sağlığına ve refahına katkıda bulunan milyonlarca gönüllü kan bağışçısına teşekkür etmek ve onları takdir etmek,
- ✓ Ulusal kan programlarının başarılarını ve zorluklarını sergilemek ve en iyi uygulamaları ve öğrenilen dersleri paylaşmak,
- ✓ Güvenli kan nakline evrensel erişim sağlamak için düzenli, ücretsiz kan bağışına olan sürekli ihtiyacın altını çizmek,
- ✓ Gençler ve genel halk arasında düzenli kan bağışı kültürünü teşvik etmek ve kan bağışçısı havuzunun çeşitliliğini ve sürdürülebilirliğini artırmaktır.

1. [Internet] <https://www.who.int/campaigns/world-blood-donor-day/2024/key-messages> Erişim: 11.06.2024
2. [Internet] <https://www.who.int/campaigns/world-blood-donor-day/2024> Erişim: 11.06.2024
3. [Internet] <https://www.kizilay.org.tr/SSS?id=6> Erişim: 11.06.2024

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-64)

Şekil 1. Bağışçılığı kutlamanın 20 yılı: Kan bağışçılarına teşekkür ederiz! 14 Haziran 2024, Dünya Kan Bağışçılığı Günü⁴

GÜVENLİ KAN HAYAT KURTARIR, SİZLER DE KAN BAĞIŞLAYIN!

4. https://cdn.who.int/media/images/default-source/campaigns---world-blood-donor-day/wbdd-2024/wbdd-2024-thank-you-poster.jpg?sfvrsn=42e1472b_11 Erişim: 11.06.2024

Bu doküman, Dr. Alican Güneş tarafından, Öğr. Gör. Dr. Meltem Şengelen danışmanlığında 12.06.2024 tarihinde hazırlanmıştır. Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir: Güneş A, Şengelen M. 14 Haziran Dünya Kan Bağışçılığı Günü (2024) -HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2023/2024-64-[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim: 14.06.2024